

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระราชดำรัสว่า “การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย” โดยทรงมอบพระบรมราโชบายด้านการศึกษาว่า การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยให้มีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ 1) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง 3) มีอาชีพ มีงานทำ และ 4) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย สอดคล้องกับทักษะที่สำคัญของเยาวชนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูจะมีส่วนสำคัญในการทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ทางวิชาการและจิตสำนึกที่ดี รู้จักการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความรู้ ความประพฤติและทัศนคติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ และผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ รวมถึงสืบสานแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับสภาพภูมิสังคมของโรงเรียน เพื่อมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการภาค 17, 2562) หรือแม้แต่หลักสูตรฐานสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้นำร่องในปีการศึกษา 2563 ยังมีการนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นหลักในการยกย่องหลักสูตร (พิทักษ์ โสตถยาคม, 2563) จะเห็นได้ว่าในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านศึกษามาบูรณาการร่วมกับหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงหลักสูตรฐานสมรรถนะที่กำลังใช้นำร่องและกำลังจะนำมาใช้เต็มรูปแบบในอนาคตอันใกล้ นอกจากกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความสำคัญกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาแล้ว กระทรวงอุดมศึกษาก็ได้ให้ความสำคัญโดยร่วมมือกับ 11 มหาวิทยาลัยราชภัฏผ่านโครงการ “วิศวกรสังคมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยวิจัยและนวัตกรรม” กล่าวคือ บัณฑิตกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศล้วนผลิตโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งมุ่งเน้นในการพัฒนาคนและพื้นที่เป็นหลัก วิศวกรสังคมเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญที่จะช่วยสร้างชุมชนเข้มแข็งและสร้างเสริมสมรรถนะผู้เรียนให้

สมบูรณ์ด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี ซึ่งวิศวกรสังคมที่ได้รับการพัฒนาทักษะจะสามารถเป็นสื่อกลางในการประสานประโยชน์ของทุกภาคส่วนเพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดการพัฒนานักศึกษามีความสามารถและทักษะเพื่อการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนได้และเกิดการสร้างนวัตกรรมตามมา (พรนภา สวัสดิ์, 2564)

การนำพระบรมราชาบายด้านการศึกษามาบูรณาการร่วมกับหลักสูตรการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นตัวบ่งชี้ถึงทิศทางการขับเคลื่อนระดับประเทศ กล่าวคือ การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันกษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตนเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนมีมุมมองที่ดีต่อระบบสังคมภายในประเทศ ส่วนการมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี การปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว และช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมืองเป็นการฝึกให้เยาวชนรู้จักการสร้างสังคมให้น่าอยู่ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ปราศจากการคุกคามผู้อื่น นอกจากนี้การมีงานทำ มีอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำผลงานสำเร็จ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด การสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวเป็นการเสริมสร้างและส่งเสริมทักษะทางอาชีพของเยาวชน มีศักยภาพในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน และการเป็นพลเมืองที่ดีเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนมีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีน้ำใจและความเอื้ออาทร (เกษม วัฒนชัย, 2560)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นสถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจสอดคล้องกับพระบรมราชาบายด้านการศึกษา อาทิ พันธกิจด้านบริการวิชาการ คือ ให้บริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ชุมชน ท้องถิ่นและสังคมบนฐานของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เข้มแข็งและยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับพื้นที่ชุมชน พันธกิจด้านผลิตครู คือ ผลิตและพัฒนาครูที่ได้มาตรฐานวิชาชีพ จิตวิญญาณความเป็นครู ให้มีความเป็นมืออาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 พันธกิจด้านผลิตบัณฑิต คือ ผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ มีศักยภาพความรู้ ทักษะและความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์และการสื่อสารด้วยหลักคุณธรรม คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ และพันธกิจวิจัย คือ วิจัย สร้างความรู้ และนวัตกรรมให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล สู่การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน และท้องถิ่น ให้เข้มแข็งและยั่งยืน (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2564) โดยรวมจะเห็นว่าพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพ

พรรณิจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพในการทำงาน เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาทั้ง 4 ด้าน

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญในหลักสูตรการศึกษา ดังนั้นจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติครบทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะบัณฑิตครูซึ่งรับหน้าที่สำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนประเทศ กล่าวคือ นอกจากจะฝึกฝนให้ตนเองมีคุณสมบัติครบทั้ง 4 ด้านแล้ว ยังมีหน้าที่ฝึกฝนเยาวชนไทยให้มีคุณสมบัติดังกล่าวด้วย เพราะว่าครูเป็นบุคลากรขับเคลื่อนที่สำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึก ทักษะเชิงวิชาชีพเบื้องต้นให้กับนักเรียน ฉะนั้นการศึกษานี้จึงมีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการ โดยประการแรกจะเน้นศึกษากระบวนการพัฒนานักศึกษาคณะ ครุศาสตร์ให้มีคุณสมบัติตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และประการที่ 2 เป็นการประเมินระดับพื้นฐานผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ซึ่งในประการที่ 2 ยังไม่มีแบบประเมินที่ชัดเจน ดังนั้นจึงเป็นอีกเป้าหมายที่จะทำการศึกษาและพัฒนา จากเป้าหมายทั้งหมดในการศึกษานี้จะทำให้ได้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง นำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมหรือกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณสมบัติตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และแบบประเมินที่มีคุณภาพด้านความตรงและสอดคล้องกับสภาพจริงในการประเมินระดับพื้นฐานผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งในกระบวนการผลิตและพัฒนานักศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเข้มแข็ง ในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และขับเคลื่อนประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาพื้นฐาน 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560
2. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดของโครงสร้างพื้นฐาน 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560
3. เพื่อประเมินพื้นฐาน 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับทางด้านวิชาการ
 - 1.1 ได้ตัวชี้วัดของโครงสร้างพื้นฐานการศึกษา 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560

1.2 ได้เครื่องมือในการประเมินพื้นฐานการศึกษา 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา พ.ศ. 2560

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับทางด้านนโยบาย

2.1 ผลการวิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้มีพื้นฐานการศึกษา 4 ด้านตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

2.2 ผลการวิจัยสามารถรายงานระดับผลการประเมินพื้นฐานการศึกษา 4 ด้านของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาพื้นฐานผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร และอาจารย์ คณะครุศาสตร์ จำนวน 12 คน 2) บัณฑิตครู จำนวน 12 คน และ 3) นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 จำนวน 12 คน ซึ่งทั้ง 4 กลุ่ม ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดของโครงสร้างพื้นฐาน 4 ด้าน

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 50 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 มีเป้าหมายเพื่อประเมินพื้นฐาน 4 ด้าน

ประชากร คือ ครูประจำการ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (โรงเรียนที่ทำข้อตกลงว่าด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประจำการ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2565 จำนวน 384 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

2.1 กระบวนการพัฒนาพื้นฐานการศึกษา 4 ด้านตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

2.2 พื้นฐานการศึกษา 4 ด้านตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา (มีบางด้านที่ปรับคำ เพื่อให้เป็นภาษาทางวิชาการ บริบทการวิจัย และสามารถวัดและประเมินผลได้) ได้แก่

1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ประกอบด้วย

1.1) ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง

1.2) การยึดมั่นในศาสนา

- 1.3) ความมั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์
- 1.4) ความเอื้ออาทรต่อสังคม
- 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม ประกอบด้วย
 - 2.1) การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี
 - 2.2) การปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม
 - 2.3) การปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่ว
 - 2.4) การสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง
- 3) มีงานทำ-มีอาชีพ ประกอบด้วย
 - 3.1) การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนสู่งานทำงานจนสำเร็จ
 - 3.2) การฝึกฝนให้บัณฑิตทำงานอย่างมืออาชีพ (รวมด้านการฝึกฝนให้บัณฑิตทำงานเป็นกับด้านการสนับสนุนบัณฑิตมืออาชีพมีงานทำ)
- 4) เป็นพลเมืองดี
 - 4.1) การเป็นพลเมืองดีในองค์กรวิชาชีพครู
 - 4.2) การส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี
 - 4.3) การเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจ ในเชิงบวกของบุคคลที่มีต่อสังคมไทย เคารพ ยอมรับการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน นำไปสู่ความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมเชิงบวกที่สัมพันธ์กับความรู้สึกและการประเมินค่าเหล่านั้น โดยทศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มี 4 ด้าน ได้แก่

1.1 ความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง หมายถึง การที่บุคคลแสวงหาความรู้เพื่อศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของสังคมไทย การศึกษา การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจของประเทศไทย

1.2 การยึดมั่นในศาสนา หมายถึง การมีความรัก ความภูมิใจ ความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ รู้แก่นแท้ของศาสนาและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อพร้อมที่จะดำรงไว้ซึ่งสถาบันศาสนา ส่งเสริม มีส่วนร่วม และทำนุบำรุงให้ศาสนาเจริญสืบไป

1.3 ความมั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกถึงความเคารพต่อพระเกียรติ ขนบธรรมเนียมประเพณีภายใต้การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.4 ความเอื้ออาทรต่อสังคม หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นในสังคม เช่น ครอบครัว ชุมชน เป็นต้น ซึ่งแสดงออกถึงความรัก ความเมตตา ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน การเสียสละประโยชน์ส่วนตน ฯลฯ

2. พื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม หมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติตนภายใต้กรอบกฎหมายและศีลธรรม เป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อสังคม ตลอดจนเป็นผู้ยึดมั่นในความถูกต้อง โดยพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม มี 4 ด้าน ได้แก่

2.1 การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ชอบ/ชั่ว-ดี หมายถึง การที่บุคคลสามารถใช้เหตุผลในการคิดไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น ความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ความฉลาดในการเรียนรู้ ฯลฯ

2.2 การปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ดีงาม หมายถึง การที่บุคคลประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักความถูกต้องภายใต้บริบทของศาสนา ระเบียบการปกครอง และวัฒนธรรมไทย

2.3 การปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งที่ชั่วเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว หมายถึง การที่บุคคลไม่รับไม่ยอมรับต่อต้านการใช้ความสามารถ หรือตำแหน่งหน้าที่การงานในการเรียกรับผลประโยชน์

2.4 การสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง หมายถึง การที่บุคคลมุ่งมั่นในการบ่มเพาะบุตรหลานหรือคนอื่น ๆ ให้มีคุณลักษณะที่ดีงาม ใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์ต่อบ้านเมือง

3. มุ่งงานทำ-มีอาชีพ หมายถึง การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนไทยมีความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน และทุ่มเทแรงกายแรงใจอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการมุ่งงานทำ-มีอาชีพ มี 4 ด้าน ได้แก่

3.1 การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนสู่งาน ทำงานสำเร็จ หมายถึง การที่บุคคลกระตุ้นส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน หรือผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างนิสัยมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ

3.2 การฝึกฝนให้ผู้เรียนทำงานอย่างมีอาชีพ (เป็นการรวมด้านฝึกฝนให้ผู้เรียนทำงานเป็นกับการสนับสนุนให้ผู้สำเร็จหลักสูตรมีอาชีพ เพราะเป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงไม่สามารถแยกเป็นตัวขั้ววัดได้) หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนจากกระบวนการผลิตในหลักสูตรจนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้จนงานสำเร็จ โดยสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์จริง เรียนรู้การประกอบอาชีพในสถานการณ์จริงเป็นอันเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้ใช้บัณฑิต

4. การเป็นพลเมืองดี หมายถึง การที่บุคคลประพฤติตนให้เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม รู้หน้าที่ รักษาสิทธิ เคารพกฎกติกาของสังคม ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ซึ่งการเป็นพลเมืองดี มี 3 ด้าน ได้แก่

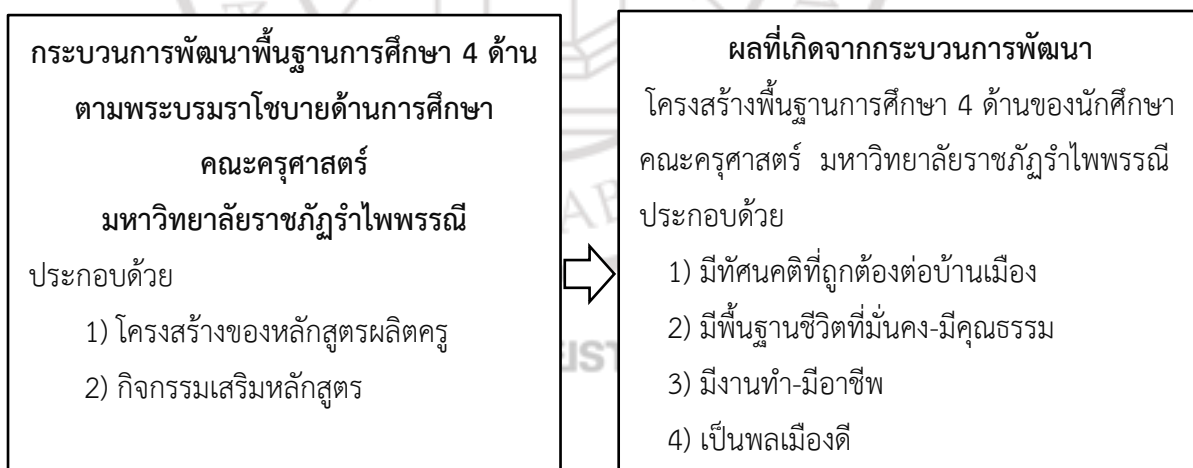
4.1 การเป็นพลเมืองดีในองค์กรวิชาชีพ หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรวิชาชีพ ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพวิชาชีพ และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาชีพ

4.2 การส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี หมายถึง การมีส่วนร่วมส่งเสริมการทำกิจกรรมที่ปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน หรือคนอื่น ๆ ในสังคมทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดี ผ่านการประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน อาทิเช่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

4.3 การเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย หมายถึง การที่บุคคลเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต นอกจากตระหนักถึงสิทธิของตนเองแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ฯลฯ ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

5. กระบวนการพัฒนาพื้นฐานการศึกษา หมายถึง รูปแบบการดำเนินการ ลำดับขั้น การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและกิจกรรมกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะพื้นฐานการศึกษา 4 ด้าน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย